

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 7 lutego 2013 r.*

Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Jurysdykcja w sprawach cywilnych i handlowych — Rozporządzenie (WE) nr 44/2001 — Wykładnia art. 23 — Klauzula prorogacyjna uzgodniona w umowie zawartej pomiędzy producentem i pierwotnym nabywcą towaru — Umowa w ramach łańcucha umów przenoszących własność — Możliwość powołania się na tę klauzulę względem późniejszego nabywcy towaru

W sprawie C-543/10

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Cour de cassation (Francja) postanowieniem z dnia 17 listopada 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 listopada 2010 r., w postępowaniu:

Refcomp SpA

przeciwko

Axa Corporate Solutions Assurance SA,

Axa France IARD,

Emerson Network,

Climaveneta SpA,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, M. Ilešič, E. Levits, M. Safjan i M. Berger (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: R. Šereš, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 3 maja 2012 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Refcomp SpA przez P. Pedone oraz A. Musellę, avocats,

— w imieniu Axa Corporate Solutions Assurance SA przez B. Soltnera, avocat,

* Język postępowania: francuski.

- w imieniu Emerson Network przez A. Bénabenta, avocat,
 - w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues’a, B. Beaupère-Manokhę oraz N. Rouam, działających w charakterze pełnomocników,
 - w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego oraz F. Wannek, działających w charakterze pełnomocników,
 - w imieniu rządu hiszpańskiego przez S. Centeno Huertę, działającą w charakterze pełnomocnika,
 - w imieniu Komisji Europejskiej przez A.M. Rouchaud-Joët, działającą w charakterze pełnomocnika,
- po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 października 2012 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem”).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu toczącego się pomiędzy spółkami Refcomp SpA (zwaną dalej „Refcomp”) a Axa Corporate Solutions Assurance SA (zwaną dalej „Axa Corporat”), Axa France IARD, Emerson Network (zwaną dalej „Emerson”) i Climaveneta SpA (zwaną dalej „Climaveneta”) dotyczącego ustalenia przez sądy francuskie odpowiedzialności powódki w sprawie głównej jako producenta, podczas gdy ona sama powołuje się na zapis umowy przyznający jurysdykcję sądom włoskim.

Ramy prawne

- 3 Jak wynika z motywu 2 rozporządzenia, ma ono na celu „ujednoliceni[e] przepisów o jurysdykcji w sprawach cywilnych i handlowych”.
- 4 Motyw 11 rozporządzenia przewiduje w szczególności, że „[p]rzepisy o jurysdykcji powinny być w wysokim stopniu przewidywalne i powinny zależeć zasadniczo od miejsca zamieszkania pozwanego, a tak ustalona jurysdykcja powinna mieć miejsce zawsze, z wyjątkiem kilku dokładnie określonych przypadków, w których ze względu na przedmiot sporu lub umowę stron uzasadnione jest inne kryterium powiązania”.
- 5 Artykuł 5 pkt 1 rozporządzenia, zamieszczony w sekcji 2, zatytułowanej „Jurysdykcja szczególna”, rozdziału II, dotyczącego jurysdykcji, ustanawia przepis dotyczący jurysdykcji szczególnej, zgodnie z którym – w sprawach umów lub roszczeń wynikających z umowy – osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim, przed sąd miejsca, gdzie zobowiązanie będące podstawą roszczenia zostało wykonane albo miało być wykonane.

- 6 Artykuł 23 rozporządzenia, zamieszczony w sekcji 7 tegoż rozdziału II, zatytułowanej „Umowa dotycząca jurysdykcji”, w ust. 1 stanowi:

„Jeżeli strony, z których przynajmniej jedna ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, uzgodniły, że sąd lub sądy państwa członkowskiego powinny rozstrzygać spór już wynikły albo spór przyszły mogący wyniknąć z określonego stosunku prawnego, to sąd lub sądy tego państwa członkowskiego mają jurysdykcję. Sąd lub sądy tego państwa członkowskiego mają jurysdykcję wyłączną, o ile strony nie uzgodniły czego innego. Taka umowa dotycząca jurysdykcji musi być zawarta:

- a) w formie pisemnej lub ustnej potwierdzonej na piśmie; lub
- b) w formie, która odpowiada praktyce przyjętej między stronami; lub
- c) w handlu międzynarodowym – w formie odpowiadającej zwyczajowi handlowemu, który strony znały lub musiały znać i który strony umów tego rodzaju w określonej dziedzinie handlu powszechnie znają i którego stale przestrzegają”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 7 Zamawiający, spółka Doumer SNC (zwana dalej „Doumer”), zleciła prace renowacyjne kompleksu nieruchomości w Courbevoie (Francja). Spółka ta jest ubezpieczona przez Axa Corporate, z siedzibą w Paryżu (Francja).
- 8 W ramach wykonywanych prac zainstalowano urządzenia klimatyzacyjne. W urządzeniach tych wbudowane były kompresory wyprodukowane przez Refcomp, której siedziba mieści się we Włoszech, a następnie sprzedane spółce Doumer przez spółkę Liebert, w której prawa wstąpiła obecnie Emerson. Ta ostatnia spółka, której siedziba znajduje się we Francji, jest ubezpieczona przez Axa France IARD, również z siedzibą we Francji.
- 9 Z uwagi na to, że w działaniu zamontowanego systemu klimatyzacji nastąpiły zakłócenia, sporządzona została ekspertyza, zgodnie z którą awarie spowodowane były wadami produkcyjnymi kompresorów.
- 10 Axa Corporate, która wypłaciła odszkodowanie spółce Doumer i weszła w jej prawa, pozwała producenta – Refcomp, spółkę montującą spółki Climaveneta i dostawcę spółki Emerson, do tribunal de grande instance de Paris (sądu pierwszej instancji w Paryżu), występując przeciwko nim in solidum z roszczeniem regresowym w związku z poniesioną szkodą.
- 11 Refcomp podważyła jurysdykcję tribunal de grande instance de Paris, powołując się na klauzulę prorogacyjną zamieszczoną w umowie zawartej między nią a spółką Climaveneta, przyznającą jurysdykcję sądom włoskim.
- 12 Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2007 r. zajmujący się przygotowaniem rozprawy sędzia tribunal de grande instance de Paris oddalił zarzuty braku jurysdykcji podniesione przez Refcomp, która zaskarżyła to postanowienie.
- 13 Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2008 r. cour d’appel de Paris (sąd apelacyjny w Paryżu) utrzymał w mocy oddalenie zarzutu braku jurysdykcji podniesionego przez Refcomp. Sąd ten uznał, że na klauzulę prorogacyjną uzgodnioną w umowie między producentem i pośrednim sprzedawcą nie można powołać się przeciwko ubezpieczycielowi, na którego przeszły prawa późniejszego nabywcy, a to dlatego, że po pierwsze, przepisy o jurysdykcji szczególnej w przedmiocie umów lub roszczeń wynikających z umowy nie mają zastosowania do sporu pomiędzy późniejszym nabywcą towaru a jego

producentem, gdyż tego rodzaju spory należy traktować jak zbliżone do roszczenia z tytułu czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikającego z takiego czynu, a po drugie – że sporna klauzula, uzgodniona przez strony pierwotnej umowy, nie została zaaprobowana przez późniejszego nabywcę.

14 Cour de cassation, do którego wpłynęło odwołanie spółki Refcomp, postanowił zawiesić postępowanie i wystąpić do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy klauzula prorogacyjna uzgodniona w ramach łańcucha podlegających prawu wspólnotowemu umów, zawartych między producentem i nabywcą towaru, wywołuje na podstawie art. 23 rozporządzenia [...] skutki względem późniejszego nabywcy, i jeśli tak, to na jakich warunkach?
- 2) Czy klauzula prorogacyjna wywołuje skutki względem późniejszego nabywcy, względnie ubezpieczycieli, którzy wstąpili w jego prawa, nawet jeśli art. 5 pkt 1 rozporządzenia [...] miałyby nie mieć zastosowania do powództwa późniejszego nabywcy względem producenta, jak orzekł Trybunał w swoim wyroku [z dnia 17 czerwca 1992 r. w sprawie C-26/91 Handte, Rec. s. I-3967]?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne

- 15 W treści pytań sąd odsyłający wskazuje, że wpisują się one w kontekst „łańcucha podlegających prawu wspólnotowemu umów”. W celu uściślenia zakresu tych pytań, a tym samym udzielenia na nie użytecznej odpowiedzi, należy zaznaczyć, że – jak wynika z akt sprawy – hipotezę taką należy rozumieć w ten sposób, iż oznacza ona następstwo umów przenoszących własność zawartych między podmiotami gospodarczymi mającymi siedziby w różnych państwach członkowskich Unii Europejskiej.
- 16 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 22 opinii, z uwag przedłożonych Trybunałowi wynika, że pytania te wiążą się z istnieniem w prawie krajowym normy, zgodnie z którą – mimo że umowy zwykle mają skutek względny, gdyż wiążą jedynie strony, które je zawarły – istnieje jednak wyjątek od tej zasady w sytuacji, gdy ma miejsce przeniesienie własności, a własność sprzedanej rzeczy jest przenoszona na wszystkich późniejszych nabywców wraz z elementami akcesoryjnymi. Wśród tych elementów akcesoryjnych figuruje prawo żądania naprawienia szkody wynikającej z niezgodności rzeczy zarówno od bezpośredniego sprzedawcy, jak i od któregośkolwiek ze sprzedawców pośrednich czy od producenta.
- 17 W takiej sytuacji, jeżeli chodzi, po pierwsze o kwestię, czy art. 23 rozporządzenia ma zastosowanie w stanie faktycznym sprawy głównej, należy stwierdzić, że zgodnie z art. 23 ust. 1 zasadniczo wystarczające jest, by strona miała miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich i by klauzula prorogacyjna przyznawała jurysdykcję sądowi jednego z państw członkowskich, które to warunki są w niniejszej sprawie spełnione. Ponadto bezsporne jest, że stosunek prawny w sprawie głównej ma charakter międzynarodowy. Artykuł 23 rozporządzenia znajduje więc zastosowanie w niniejszej sprawie.
- 18 Po drugie, jeżeli chodzi wykładnię przepisów rozporządzenia wskazanych w pytaniach prejudycjalnych, należy przede wszystkim przypomnieć, że w zakresie, w jakim rozporządzenie nr 44/2001 zastępuje w stosunkach między państwami członkowskimi Konwencję z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32), zmienioną późniejszymi konwencjami o przystąpieniu nowych państw członkowskich do tej konwencji (zwaną dalej „konwencją brukselską”), wykładnia dokonana przez Trybunał w odniesieniu do

postanowień tej konwencji stosuje się do przepisów rozporządzenia, jeśli postanowienia konwencji brukselskiej i przepisy rozporządzenia nr 44/2001 można uznać za równoważne (zob. w szczególności wyrok z dnia 25 października 2012 r. w sprawie C-133/11 Folien Fischer i Fofitec, pkt 31).

- 19 Tak właśnie jest w przypadku art. 17 akapit pierwszy tej konwencji oraz art. 23 ust. 1 rozporządzenia, które są zredagowane prawie identycznie.
- 20 To samo dotyczy pojęcia „spraw[y] umów lub roszczeń wynikających z umowy” w rozumieniu art. 5 pkt 1 rozporządzenia, ponieważ dokonane w tym przepisie zmiany dotyczą jedynie łącznika przyjętego w celu określenia sądu właściwego dla umów sprzedaży towarów i o świadczenie usług, a istota przepisu odpowiadającego konwencji brukselskiej jest w pozostałej części niezmieniona (zob. podobnie wyrok z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie C-533/07 Falco Privatstiftung i Rabitsch, Zb.Orz. s. I-3327, pkt 48–57).
- 21 Jeżeli chodzi o metodę wykładni, której należy dać pierwszeństwo przy interpretacji tych dwóch przepisów, to w odniesieniu do art. 17 akapit pierwszy konwencji brukselskiej Trybunał wskazał, że z uwagi na cele i ogólną systematykę tej konwencji oraz w celu zapewnienia jednolitego stosowania tego aktu ważne jest, by wykładni pojęcia „umowa dotycząca jurysdykcji” nie dokonywać w drodze zwykłego odesłania do prawa krajowego któregoś z zainteresowanych państw członkowskich, lecz traktować je jako pojęcie autonomiczne (zob. wyrok z dnia 10 marca 1992 r. w sprawie C-214/89 Powell Duffryn, Rec. s. I-1745, pkt 13, 14).
- 22 Z podobnych względów Trybunał orzekł, że pojęcie „spraw[y] umów lub roszczeń wynikających z umowy” w rozumieniu art. 5 pkt 1 konwencji brukselskiej powinno być również interpretowane w sposób autonomiczny (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Handte, pkt 10 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 23 Wykładni, o którą zwraca się sąd odsyłający, należy dokonać właśnie w świetle powyższych rozważań.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 24 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zwraca się zasadniczo o ustalenie, czy art. 23 rozporządzenia należy rozumieć w ten sposób, że na klauzulę prorogacyjną uzgodnioną w umowie między producentem i nabywcą towaru można powołać się wobec osoby trzeciej będącej późniejszym nabywcą, który na zakończenie ciągu kolejnych umów przenoszących własność zawartych przez strony mające siedziby w różnych państwach członkowskich nabywa ten towar i zamierza wystąpić z powództwem o stwierdzenie odpowiedzialności przeciwko producentowi.
- 25 W tej kwestii należy stwierdzić, że jeżeli chodzi o przesłanki ważności klauzuli prorogacyjnej, to w art. 23 ust. 1 wymienione są zasadniczo wymogi formalne, natomiast wspomniano w nim tylko o jednym wymogu materialnym związanym z przedmiotem klauzuli, która powinna dotyczyć określonego stosunku prawnego. Treść tego przepisu nie wskazuje więc wyraźnie, czy klauzula prorogacyjna może być przeniesiona na osobę trzecią, nienależącą do kręgu stron umowy, lecz będącą stroną umowy późniejszej i wstępującą w całości lub w części w prawa i obowiązki jednej ze stron pierwotnej umowy.
- 26 Artykuł 23 ust. 1 wskazuje jednak wyraźnie, że jego zakres zastosowania ogranicza się do wypadków, gdy strony „uzgodniły” określony sąd. Jak wynika z motywu 11 tego rozporządzenia, to właśnie zgodna wola stron uzasadnia pierwszeństwo przyznane, zgodnie z zasadą autonomii woli stron, wyborowi sądu innego niż ten, który byłby ewentualnie właściwy na podstawie rozporządzenia.

- 27 Trybunał orzekł zresztą, na gruncie art. 17 akapit pierwszy konwencji brukselskiej, że poprzez uzależnienie ważności klauzuli prorogacyjnej od istnienia „umowy” między stronami postanowienie to nakładało też na sąd rozpoznający sprawę obowiązek ustalenia, czy klauzula przyznająca mu jurysdykcję rzeczywiście była przedmiotem uzgodnienia przez strony (wyrok z dnia 20 lutego 1997 r. w sprawie C-106/95 MSG, Rec. s. I-911, pkt 15 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Wykładni art. 23 ust. 1 rozporządzenia należy zatem dokonywać w ten sposób, że podobnie jak to miało miejsce w przypadku art. 17 akapit pierwszy konwencji brukselskiej, jednym z celów tego przepisu jest rzeczywisty charakter uzgodnienia dokonanego przez zainteresowanych (zob. ww. wyrok w sprawie MSG, pkt 17; wyrok z dnia 16 marca 1999 r. w sprawie C-159/97 Castelletti, Rec. s. I-1597, pkt 19).
- 29 Wynika stąd, że klauzula prorogacyjna zawarta w umowie co do zasady może wywoływać skutki wyłącznie w stosunkach między stronami, które zgodziły się co do zawarcia tej umowy. Aby móc się na nią powołać wobec osoby trzeciej, konieczne jest co do zasady wyrażenie na to zgody przez tę osobę.
- 30 Prawdą jest, że przesłanki i wymogi formalne, po spełnieniu których można uznać, że osoba trzecia wyraziła zgodę na klauzulę prorogacyjną, mogą różnić się w zależności od charakteru umowy pierwotnej.
- 31 I tak, Trybunał uznał, że należy przyjąć, iż akcjonariusz, który przystępuje do spółki, wyraża zgodę na klauzulę prorogacyjną zawartą w jej statucie, ponieważ takie przystąpienie tworzy zarówno między akcjonariuszem a spółką, jak i między samymi akcjonariuszami stosunek prawny, który należy uznać za stosunek umowny (zob. podobnie, odnośnie do art. 17 konwencji brukselskiej, ww. wyrok w sprawie Powell Duffryn, pkt 16–19).
- 32 Orzecznictwo to nie przekłada się jednak na stosunek między późniejszym nabywcą rzeczy zakupionej od sprzedawcy pośredniego a producentem tej rzeczy. W tej kwestii Trybunał wypowiedział się już w ten sposób, że stosunek ów nie wchodzi w zakres pojęcia „sprawy umów i roszczenia wynikające z umowy” w rozumieniu art. 5 pkt 1 konwencji brukselskiej. Orzekł bowiem – w kontekście występowania przeciwko producentowi przez kolejnego nabywcę z powództwem o stwierdzenie odpowiedzialności – że między późniejszym nabywcą a producentem nie istnieje więź umowna, gdyż ten ostatni nie zaciągnął żadnego zobowiązania umownego względem późniejszego nabywcy (ww. wyrok w sprawie Handte, pkt 16).
- 33 Skoro zatem należy uznać, do celów stosowania rozporządzenia, że późniejszego nabywcy i producenta nie łączy więź umowna, trzeba stąd wywieść, iż nie sposób przyjąć, by osoby te „uzgodniły”, w rozumieniu art. 23 ust. 1 rozporządzenia, kwestię sądu wskazanego jako właściwy w umowie pierwotnej zawartej między producentem a pierwszym nabywcą.
- 34 Oczywiście Trybunał przyjął również, w dziedzinie umów transportu morskiego, że na klauzulę prorogacyjną zamieszczoną w konosamencie można powołać się wobec osoby trzeciej, jeżeli klauzula ta została uznana za ważną między przewoźnikiem a załadowcą oraz gdy na podstawie prawa krajowego okaziciel konosamentu będący osobą trzecią poprzez nabycie konosamentu wstąpił w prawa i obowiązki załadowcy (zob. wyrok z dnia 19 czerwca 1984 r. w sprawie 71/83 Russ, Rec. s. 2417, pkt 24; ww. wyrok w sprawie Castelletti, pkt 41; wyrok z dnia 9 listopada 2000 r. w sprawie C-387/98 Coreck, Rec. s. I-9337, pkt 23–27). W takim wypadku nie jest konieczne ustalenie przez sąd rozpoznający sprawę, czy ta osoba trzecia wyraziła zgodę na klauzulę.
- 35 Zakres tego orzecznictwa należy jednak oceniać z uwzględnieniem nadzwyczaj szczególnego charakteru konosamentu, który – jak wyjaśnił rzecznik generalny w pkt 54 opinii – jest instrumentem handlu międzynarodowego mającym regulować stosunek między przynajmniej trzema osobami, to jest przewoźnikiem morskim, ekspedytorem towarów, czyli załadowcą, oraz odbiorcą towarów.

W większości porządków prawnych państw członkowskich, zbieżnych w tej kwestii, stanowi on również papier wartościowy pozwalający właścicielowi zbyć towarów, w trakcie ich transportu, nabywcy, któremu od tej pory przysługują wszystkie prawa i obowiązki załadowcy w stosunku do przewoźnika.

- 36 To właśnie przez wzgląd na ten stosunek między okazicielem konosamentu a załadowcą, polegający na wstąpieniu pierwszego z nich w prawa drugiego, Trybunał uznał, że wskutek nabycia konosamentu przeniesienie jurysdykcji wiąże okaziciela (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Russ, pkt 25). I odwrotnie, jeżeli właściwe prawo krajowe nie przewiduje takiego stosunku wynikającego z wstąpienia w prawa, sąd rozpoznający sprawę powinien sprawdzić rzeczywistość zgody osoby trzeciej na klauzulę prorogacyjną (ww. wyrok w sprawie Coreck, pkt 26).
- 37 Tymczasem w łańcuchu umów przenoszących własność stosunek następstwa między pierwotnym nabywcą a nabywcą późniejszym nie powinien być rozumiany jako przeniesienie jednej tylko umowy czy ogółu praw i obowiązków w niej przewidzianych. W takim wypadku obowiązki umowne stron mogą się różnić na gruncie poszczególnych umów, a zatem prawa, na które może powołać się późniejszy nabywca wobec bezpośredniego sprzedawcy, niekoniecznie są tymi samymi, które producent uzgodnił w swoich stosunkach z pierwszym nabywcą (ww. wyrok w sprawie Handte, pkt 17).
- 38 Ponadto zbieżność krajowych porządków prawnych co do skutków zbycia konosamentu osobie trzeciej nie występuje w dziedzinie umów przenoszących własność, gdzie okazuje się, że stosunki między producentem a późniejszym nabywcą są w państwach członkowskich postrzegane w różny sposób (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Handte, pkt 20).
- 39 W takich okolicznościach odesłanie do prawa krajowego, co sugerują Refcomp oraz rządy niemiecki i hiszpański, w kwestiach oceny możliwości powołania się przeciwko późniejszemu nabywcy na klauzulę prorogacyjną zawartą w pierwotnej umowie między producentem i pierwszym nabywcą prowadziłoby do powstania rozbieżnych rozwiązań między państwami członkowskimi, co mogłoby negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celu polegającego na ujednoczeniu przepisów dotyczących jurysdykcji wskazanego w motywie 2 rzeczonego rozporządzenia. Takie odesłanie do prawa krajowego przyczyniałoby się także do powstania niepewności, nie do pogodzenia z troską o zagwarantowanie przewidywalności w dziedzinie jurysdykcji, która to przewidywalność jest, zgodnie z motywem 11 rozporządzenia, jednym z celów tego rozporządzenia.
- 40 Należy zatem powrócić do zasady ogólnej, przypomnianej w pkt 21 niniejszego wyroku, zgodnie z którą pojęcie „umowa dotycząca jurysdykcji” należy interpretować jako pojęcie autonomiczne; należy też zapewnić pełne stosowanie zasady autonomii woli stron, na której opiera się art. 23 ust. 1 rozporządzenia.
- 41 W świetle ogółu powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy udzielić następującej odpowiedzi: wykładni art. 23 rozporządzenia należy dokonywać w ten sposób, że na klauzulę prorogacyjną uzgodnioną w umowie między producentem towaru i jego nabywcą nie można powołać się wobec osoby trzeciej będącej późniejszym nabywcą, który na zakończenie ciągu kolejnych umów przenoszących własność zawartych przez strony mające siedziby w różnych państwach członkowskich nabył ten towar i zamierza wystąpić z powództwem o stwierdzenie odpowiedzialności przeciwko producentowi, chyba że zostanie wykazane, iż ta osoba trzecia rzeczywiście wyraziła zgodę na tę klauzulę na warunkach ustanowionych w rzeczonem artykule.

W przedmiocie pytania drugiego

- 42 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy charakter pozaumowny, przyjęty w ww. wyroku w sprawie Handte do celów stosowania przepisów jurysdykcyjnych zawartych w rozporządzeniu, w odniesieniu do powództwa bezpośredniego, jakie zgodnie z prawem krajowym może wytoczyć późniejszy nabywca towaru przeciwko jego producentowi, może mieć wpływ na skutki klauzuli prorogacyjnej zamieszczonej w umowie zawartej początkowo między producentem i nabywcą.
- 43 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 59 opinii, ze sposobu sformułowania tego pytania wynika, że zostało ono postawione jedynie na wypadek, gdyby na pytanie pierwsze została udzielona odpowiedź twierdząca.
- 44 W świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie pierwsze nie ma zatem potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie drugie.

W przedmiocie kosztów

- 45 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy dokonywać w ten sposób, że na klauzulę prorogacyjną uzgodnioną w umowie między producentem towaru i jego nabywcą nie można powołać się wobec osoby trzeciej będącej późniejszym nabywcą, który na zakończenie ciągu kolejnych umów przenoszących własność zawartych przez strony mające siedziby w różnych państwach członkowskich nabył ten towar i zamierza wystąpić z powództwem o stwierdzenie odpowiedzialności przeciwko producentowi, chyba że zostanie wykazane, iż ta osoba trzecia rzeczywiście wyraziła zgodę na tę klauzulę na warunkach ustanowionych w rzeczonym artykule.

Podpisy